

RECENZJE I OMÓWIENIA

W blasku błogosławionego Jana Pawła II. Jubileusz 300-lecia Warszawskiej Pielgrzymki Pieszej na Jasną Górę. Ogólnopolskie Sympozjum Mariologiczno-Maryjne. Jasna Góra, 13 maja 2011 r., praca zbiorowa, red. Zachariasz S. Jabłoński OSPPE, Paulinianum – Wydawnictwo Zakonu Paulinów, Jasna Góra – Częstochowa 2011, 252 strony (ISBN 978-83-8984-375-3).

Książka jest jednym z tomów, które od pewnego czasu ukazują się z racji organizowanych na Jasnej Górze ogólnopolskich sympozjów mariologiczno-maryjnych. Prezentowana publikacja stanowi zapis problematyki podjętej w ramach takiego sympozjum w dniu 13 maja 2011 r. Jak wyjaśnia tytuł książki, refleksja mariologiczna uwzględnia dwie ważne okoliczności, mianowicie: beatyfikację papieża Jana Pawła II, wielkiego czciciela Najświętszej Maryi Panny, i jubileusz 300-lecia Warszawskiej Pielgrzymki Pieszej na Jasną Górę. Z tej racji zbiór referatów i wystąpień sympozjalnych poprzedzony został dwiema niezwykle ważnymi homiliami. Pierwsza z nich jest homilią Ojca św. Benedykta XVI ze Mszy św. beatyfikacyjnej Jana Pawła II w dniu 1 maja 2011 r. Natomiast druga homilia, którą wygłosił kard. Kazimierz Nycz, nawiązuje do wspomnianej beatyfikacji i jednocześnie podejmuje próbę pastoralnego wglądu w sens i znaczenie pielgrzymowania z Warszawy na Jasną Górę.

Przyjmuje się, że Warszawska Pielgrzymka Piesza została zainicjowana w 1711 r. Jest to data w pewnym sensie umowna, gdyż w świetle archiwaliów ślady pielgrzymowania z Warszawy na Jasną Górę można odnaleźć już w 1656 r. Jednakże zorganizowane pątnictwo, przyjmujące postać formalnej pielgrzymki, nie bez racji odnotowuje się dopiero pod wspomnianym rokiem. Jej organizacją zajęło się Bractwo Pięciu Ran Pana Jezusa działające przy paulińskim kościele pw. Świętego Ducha w Warszawie, bezpośrednim zaś motywem pielgrzymiego trudu była modlitwa pokutna i dziękczynna za ocalenie stolicy od szalejącej zarazy (dżumy).

Lapidarnym wprowadzeniem w problematykę Sympozjum jest słowo bpa Edwarda Janiaka, który, cytując bł. Jana Pawła II, napisał: „na drodze-pielgrzymce

Kościola poprzez przestrzeń i czas, a bardziej jeszcze poprzez dzieje ludzkich dusz, Maryja jest obecna jako *Ta Błogosławiona, która uwierzyła*, jako *Ta, która szła na przód w pielgrzymce wiary, uczestnicząc jak żadne inne stworzenie w tajemnicy Chrystusa*" (por. encyklika *Redemptoris Mater*, n. 25).

Zbiór opublikowanych referatów jest pokaźny. Ich wartość z pewnością uwarunkowana jest starannym doбором Autorów, nad czym czuwał redaktor książki i główny organizator Sympozjum – o. Zachariasz Sz. Jabłoński OSPPE, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW). W tym miejscu wystarczy wymienić tematy tylko niektórych wystąpień: *Maryja przewodząca w wierze pielgrzymującemu ludowi Bożemu na polskiej ziemi według bł. Jana Pawła II* (ks. Janusz Królikowski, prof. nadzw. Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II – UPJPII), *Pielgrzymowanie z Maryją, jak Maryja, do Maryi* (ks. Stanisław Dziekoński, prof. nadzw. UKSW), *Jasna Góra przestrzenią „wyobraźni miłosierdzia”* (bp Wacław Tomasz Depo, KUL – ówczesny ordynariusz diecezji zamojsko-lubaczowskiej, a dziś metropolita częstochowski), *Panorama dziejów Warszawskiej Pielgrzymki Pieszej* (o. Samuel Pacholski OSPPE, doktorant UKSW), *Zawierzenie Maryi w optyce Bożego miłosierdzia* (ks. Teofil Siudy, adiunkt Katedry Teologii Pozytywnej UKSW), *Polska droga Maryjnego zawierzenia* (o. Jan Pach, dyrektor Instytutu Mariologiczno-Maryjnego na Jasnej Górze), *Sługa Boży Stefan kardynał Wyszyński a Piesza Pielgrzymka Warszawska* (Anna Rastawicka, Instytut Kardynała Prymasa Wyszyńskiego), *Warszawska Pielgrzymka Piesza miejscem pogłębienia komunii z Bogiem i człowiekiem* (ks. Marek Dziewiecki, adiunkt Katedry Teologii i Psychologii Pastoralnej UKSW). Natomiast wspomniany już o. Zachariasz Jabłoński OSPPE przedłożył dwa teksty: referat pt. *Misterium Jasnej Góry w życiu i posłudze bł. Jana Pawła II* oraz słowo wieńczące na temat Warszawskiej Pielgrzymki Pieszej, które nosi tytuł: *Wielowymiarowość pielgrzymki*. W książce znalazło się też miejsce na zapis wystąpienia piszącego te słowa. Można mieć wątpliwości, czy aby na pewno pasuje ono do całości, gdyż opracowane jest z punktu widzenia nauk społecznych. Skoro jednak zostało umieszczone, to widocznie Redaktorzy potraktowali je jako formę dopowiedzenia w ramach zasadniczego dyskursu mariologicznego. Temat owego wystąpienia brzmi: *Królowa Polski w posłudze Prymasa Tysiąclecia – wiodący motyw budowania komunii kościelnej i narodowej*.

W ramach niniejszej prezentacji nie sposób nie wspomnieć o referacie o. Jana Nalaskowskiego, byłego generała Zakonu Paulinów. Nie jest on wprawdzie wysoko utytułowanym teologiem, ale można skonstatować, że jego tekst wyróżnia się spośród innych teologiczną przejrzyistością, której towarzyszy umiłowanie Jasnej Góry. Nietrudno zauważyć, że referat napisany został z pasją i głębokim zaangażowaniem wynikającym z przeżywanej wiary. Jego tytuł brzmi: *Jana Pawła II teologia jasnogórskiego sanktuarium*. Zaprezentowany materiał Autor przygotował

kilkanaście lat temu i już opublikował w księdze upamiętniającej jasnogórskie nauczanie papieskie (*Jasna Góra w dwudziestoleciu pontyfikatu Jana Pawła II*, praca zbiorowa, red. Z. S. Jabłoński, Jasna Góra – Częstochowa 1999, s. 65-81). Obecna wersja referatu niewiele różni się od poprzedniej, co świadczy o niesłabnącej aktualności przeprowadzonej analizy, wszak trzeba przyznać, że Autor z niemałą starannością i trafnością odczytał refleksje Jana Pawła II o Jasnej Górze. Aby uświadomić sobie ich treść, wystarczy zwrócić uwagę na tytuły poszczególnych podrozdziałów: 1. *Sanktuarium obecności i wiary. Dom Matki*, 2. *Sanktuarium zbawczych wydarzeń. Macierzyńskie pośrednictwo Maryi*, 3. *Sanktuarium Kościoła i Narodu. Duchowa Stolica Polski*.

Dzielo kończy niezwykle interesujący i mający niewątpliwą wartość faktograficzną wykaz pielgrzymów jasnogórskich, którzy z czasem zostali przez Kościół kanonizowani lub beatyfikowani. Zestawienie starannie sporządzono na podstawie materiałów zaczerpniętych z Archiwum Ojców Paulinów na Jasnej Górze (sygn. 2381, 2382, 3060). Należy przypuszczać, że cały wysiłek jest zasługą Redaktora książki, choć szkoda, że nie zostało to wyraźnie zaznaczone.

Jeśli ktoś chciałby poznać ducha jasnogórskiej mariologii, która każdego dnia znajduje przełożenie w praktyce duszpasterskiej, to niepodobna, aby nie sięgnął po serię wydawniczą prezentującą odbywane cyklicznie sympozja mariologiczno-maryjne w sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej. Jedną z takich pozycji jest właśnie prezentowana książka.

Jan Mazur *OSPPE*